

חולה ביוה"כ

[א]

עלייה לתורה

עלייה לתורה לחשיב"ס שאוכל ביוה"כ

נחלקו הפוסקים האם חולה שיב"ס שאוכל ביוה"כ יכול לעלות לתורה. בשו"ת הגרע"א (סי' כד) דן במי שנצרך לאכול ביוה"כ האם יכול לקבל "מפטיר יונה", צדדי הספק הם האם חיוב ההפטרות מצד התענית או מצד קדושת היום, דאם מצד התענית לא יכול לקבל מפטיר שהרי אינו צם, אבל אם הקריאה מצד קדושת היום שפיר יכול לקבל העלייה שגם לו שייך קדושת היום. ועי' בשו"ת מרחשת (סי' יד) שהשיג עליו על שלא חילק בין אם אכל שיעור שלם דיצא מכלל התענית, לאכל פחות מכשיעור דאז עדיין בכלל התענית.

האוכל פחות מכשיעור

כתב הפרמ"ג (או"ח תריב, משבצ"ז ד) שלענין יוה"כ היות וכתוב "ועניתם נפשותיכם", (ולא איסור אכילה), משמע אף חצי שיעור אסור מן התורה, והלכה למשה מסיני לפוטרו מעונש בחצי שיעור. ולפ"ז טען הפרמ"ג שיצא דין חדש ביוה"כ, דאלו בשאר איסורין ח"ש לית בה עשה כי אם איסור תורה בעלמא, וחייל עליה שבועה, משא"כ ביוה"כ דיש עשה בח"ש, אין שבועה חייל עליו, ונפקא מינה לפסולי עדות.

ולדבריו יתכן שאפילו לא אכל אלא חצי שיעור כבר ביטל העינוי, שהרי עבר על העשה של "ועניתם", ונחשב שכבר אינו בכלל הצום, ומיושב קושיית המרחשת.

אבל בעיקר דברי הפרמ"ג צ"ע, שהרי אמרו (יומא עט, א) דקים להו לרבנן דבשיעור של כותבת מיתבא דעתיה, בציר מהכי לא מיתבא דעתיה. ופרש"י שאע"ג דכל שיעור אכילת איסור בכזית, היא הני מילי היכא דכתיבה אכילה, אבל הכא אשר לא תעונה כתיב, וכל כמה דלא מיתבא דעתיה ענוי הוא. הרי לן ממש הפוך, שמשום שלא כתיב אכילה אלא עינוי השיעור הוא יותר מכזית.

שיטת ר"ל

עוד יש לתמוה עליו, שלדבריו למה ר"ל אינו מודה לענין יוה"כ שח"ש אסור מה"ת, שהרי הסיבה שחולק על ר"י אינו אלא משום ד"אכילה" כתיב, כדאיתא ביומא (עד, א) וז"ל ר"ל אמר (ח"ש) מותר מן התורה "אכילה" אמר רחמנא וליכא, א"כ לפי הפרמ"ג ביוה"כ שלא כתיב "אכילה" אלא "עינוי", שכולל גם ח"ש, אז לכו"ע יהיה אסור מה"ת. ומבואר שם (עג, ב) שגם לענין יוה"כ ס"ל לר"ל שח"ש מותר מה"ת.

היכא שעדיין נוהג שאר עינוים

ובשו"ת חת"ס (או"ח סימן קנז) כתב שמי שאכל בתשעה באב משום פיקוח נפש יכול לעלות לתורה, שאע"פ שאכל וביטל עינוי של אכילה, אבל שאר הענוים עדיין מקיים, א"כ שפיר הוי בכלל הצום, וכתב שכן נהג בעצמו. ובפשוט אין סברא לחלק בין ת"ב ליוה"כ.

יוה"כ שחל בשבת

ומבואר בהמפתחות של שו"ת הגרע"א שאם היה יוה"כ שחל בשבת לא היה מסופק, והטעם שבין כל צריכים לקרא בשביל מנחה של שבת.

תענית שחל ביום ב' וה'

וראיתי בעלון "פירורים" שהגר"א גניחבסקי זצ"ל העיר מדברי המשנ"ב (סימן תקסו ס"ק יט) שמביא מחלוקת האחרונים לגבי צום שחל בשני או בחמישי האם חולה שאוכל יכול לקבל עלייה בבוקר, שהמ"א כתב דדוקא במנחה אינו יכול לעלות, אבל בשחרית מותר לעלות אף על פי שדוחין פ' השבוע וקורין ויחל, דעכ"פ הלא

קוראין בתורה בלא התענית, ויש מאחרונים שמפקקין עליו בזה, ומ"מ בדיעבד אם קראוהו לכו"ע יעלה. ולדבריו ה"ה בקריה"ת של מנחה ביוה"כ הקריאה היא של יוה"כ ולא של שבת, א"כ לכתחילה לא יעלה.

אבל לענ"ד אינו דומה כלל, די"ל שטעם המג"א לא שייך אלא בקריאה של "ויחל", שקריאה זו אינו אלא קריאה של צום, משא"כ הקריאה של פרשת עריות שאנחנו קוראים במנחה אינו בשביל הצום אלא בשביל יוה"כ, א"כ אע"פ שסיבת קריה"ת אינו אלא משום הצום אבל עצם הקריאה שייך להיום. ולכן מי שאינו צם, אם יוה"כ חל ביום חל אינו יכול לעלות משום שחיוב הקריאה הוא בשביל הצום והוא אינו צם, אבל היכא שחל בשבת שמצד עצם הקריאה שפיר חייב, ותוכן הקריאה גם שייך לו שפיר יכול לעלות, ואינו דומה לצום רגיל שקוראים "ויחל" שאינו יכול לעלות, דשם אינו שייך לתוכן הקריאה.

[ב]

איסור "ענוי" או אכילה

חולה שכבר אכל האם מותר להמשיך

בספר ערוך לגר (כריתות יח, ב) מסופק בחולה מסוכן שהוצרך לאכול יותר מככותבות ביוה"כ, האם מותר לאכול אח"כ ביוה"כ זה אפילו אין עוד סכנה, האם נאמר דמשאכל כבר אינו מעונה, ולא שייך בו עוד "תענו את נפשותיכם", או נימא דמצות "תענו" הוי כל רגע ורגע. וכתב שמסברא כיון שכבר אכל ומיתבא דעתיה אין שייך עוד אצלו עינוי.

ורצה להביא ראיה מרש"י (יומא פ, ב) במה שאמר האוכל אכילה גסה ביוה"כ פטור, ופרש"י שאכל לילי יוה"כ על השובע, דאל"כ חייב על האכילה שקודם אכילה גסה, ולמה הוצרך לכך הרי יש נ"מ בהודע לו בנתים אי חייב על אכילה גסה, אע"כ דס"ל דבכה"ג אפילו היתה אכילה שניה לא אכילה גסה לא חייב עליה כיון דמשום יוה"כ אינו מעונה.

אלא שהק' א"כ איך תנן (יומא פ, א) אכל ושתה בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת, משמע הא בשתי העלמות חייב שתיים, ואמאי הרי אינו מעונה בשתייה אחר שכבר אכל, ות' דאכילה ושתייה שאני, דאף דשתייה בכלל אכילה, ובחמשה ענויים לא חשיב אלא חד, מכ"מ כל א' הוי עינוי לחוד שהרי אכילה ושתייה אין מצטרפים. וכבר העירו עליו שאע"פ שעכשיו כבר אינו מעונה, אבל אח"כ כשירעב קצת יהיה עוד הפעם מעונה, ואם אכילתו יסלק רעבונו, א"כ למה פטור.

"מערב עד ערב"

אמנם בשו"ת בנין ציון (סימן לד) ג"כ דן בזה אבל בנוסח קצת אחר וז"ל, חולה שיש בו סכנה שע"פ הרופאים צריך לאכול ולשתות ביוה"כ יותר מכשיעור, אם צריך לשער בכל אכילה ושתייה אם יש סכנה כשלא יאכל וישתה, או אם נאמר דמצות תענו את נפשותיכם היא למערב עד ערב, וכיון דלא יכול לקיים מצוה זו מפני הסכנה שוב אין קפידא אם יאכל וישתה באותו יום גם בלא סכנה. משמע שהצד להקל אינו רק משום שכבר אינו מעונה, אלא שרק אם יש קיום של "מערב עד ערב", ר"ל שאין כאן קיום המצוה אא"כ צם כל העשרים וארבע שעות, ולפי"ז לא משנה אם ע"י אכילתו יסלק רעבונו, שכל העשרים וארבע שעות הם חטיבה אחת, ואם חיסר בכל זאת ליכא קיום.

ועי"ש שמביא ראיה מהא דגרסינן בירושלמי (תענית פ"א) שמי שנדר להתענות ושכח ואכל כזית אבד תעניתו, רב אמר בשם רבנן דתמן והוא שאמר יום סתם אבל יום זה מתענה ומשלים, וכתב הרא"ש משמע ביום סתם הוא דאיבד תעניתו לפי שיכול להתענות יום אחר תחתיו דלוח ופורע, אבל יום זה אינו לוח ופורע לפיכך משלים אעפ"י שאכל כזית. משמע מזה דנחשב תענית אפילו אכל, דדוקא בנדר סתם כיון דיכול ללוות ופורע צריך להתענות יום אחר, אבל ביום זה וכן בתענית צבור צריך להשלים תעניתו.

עוד רצה להוכיח מהא דאמרינן בר"ה (כא, א) לוי איקלע לבבל בחדסר בתשרי, אמר בסיים תבשילא דבבלאי ביומא רבא דמערבא, אמרי ליה אסהיד, אמר להו לא שמעתי מפי ב"ד מקודש, והק' בתוס' האיך הניחם לאכול הרי יש כאן איסור כרת דאורייתא, ות' דתנן "אשר תקראו אותם מקראי קודש" בין בזמנן בין שלא בזמנן,

ואמרינן בגמרא "אתם" - אפילו שוגגים, אפילו מזידים, ואפילו מוטעים. ומדכתבו התוס' ויש כאן ודאי איסור כרת אף שכבר אכלו, משמע שבכל אכילה ואכילה יש איסור כרת.

אכן יש לדחות שהתוס' הביאו שני פירושים, לפירוש הראשון בא לוי לבבל באחד עשר לבני בבל ועשירי לבני א"י, ולפירוש השני בא לבבל ביוה"כ של בני בבל סמוך לחשיכה והוא היה ערב יוה"כ לבני א"י, ואמרו לו אסהיד לך ונאסור לאכול גם עתה דיוה"כ הוא ועל זה אמר להם לא שמעתי מפי ב"ד מקודש, וא"כ י"ל דלפירוש הראשון שכבר אכלו באחד עשר שלהם באמת לא קשה איך יניחם לאכול באיסור כרת, אבל קושייתם היא לפירוש השני שבא ביוה"כ סמוך לחשיכה ורצו להתענות עוד יותר מעתה עד למחר בערב, ובזה הקשו התוס' האיך יניחם לאכול ויש כאן ודאי איסור כרת, שהרי אז לא אכלו עדיין.

אמנם רצה להביא ראיה שמי שאכל ביוה"כ שוב ליכא באכילה שנייה איסור כרת, ממה דאמרינן (כריתות יח) דעל מה דסבירא ליה רבי זירא דידיעות ספק מחלקות לחטאת, אמר ליה רבא בר חנא לאביי מה אילו אכל חלב כזית שחרית ביוה"כ וכזית חלב במנחה ביוה"כ ה"נ דמחייב שתי חטאות, (פירוש דיוה"כ במקום אשם תלוי קאי), אמר ליה אביי ומאן לימא לך דיוה"כ כל שעתא מכפר, דילמא כולה יומא מאורתא. וכי למשכח חיוב שתי חטאות באכילת יוה"כ צריך למינקט חלב, הלא גם באכילת היתר יש חיוב ביוה"כ, אלא ע"כ מוכח דכיון שכבר אכל שחרית ביוה"כ ליכא עוד חטאת באכילה במנחה.

אבל כתב שהתוס' לא סבירא להו כן, שדחקו לתרץ דלכך נקט חלב ולא היתר דא"כ הוי צריך למינקט ככותבת שהוא שיעור אכילת יוה"כ, לכך נקט כזית חלב שהוא פחות, הרי שפשיטא להו להתוס' דאע"פ שאכל שחרית יש חיוב כרת וחטאת למי שאכל שנית ביוה"כ.

ולכן מסיק שצריך לשער באכילת חולה ביוה"כ שלא להאכילו בין כשיעור שיש בו איסור כרת ובין פחות מכשיעור שעכ"פ אסור מן התורה, רק מה שמספיק להוציאו מספק סכנת נפשות. וקשה מאד לשער כן בכל אכילה ושתייה שיונתן לחולה. ותמה שלא ראה לאחד מהפוסקים ראשונים ואחרונים שהעיר על זה במה שנוגע לאיסור חמור דכרת.

קטן שהגדיל בעיצומו של יוה"כ

בשו"ת הר צבי (או"ח א, קנה) דן במי שנעשה בר מצוה באמצע יום הכיפורים אי חל עליו חיוב צום על שעות הללו שנתחייב בהם בכל המצות, דבלשון הפסוק מערב עד ערב תשבתו שבתכם יתכן לומר דדוקא כל שאני קורא בו מערב עד ערב חייב, אבל זה שאין אני קורא בו מערב עד ערב לא נתחייב כלל בצום יוה"כ"פ הזה. (זה יתכן רק לפי הפוסקים שמנין שנות גדלות דאדם בעינן מעל"ע לשעות דוקא, והמעל"ע נגמר באמצע יוה"כ"פ). ודבר זה יצוייר גם בגר שנתגייר וטבל לגירות בחצי יום הכיפורים. וכן מי שהיה חולה שיב"ס שאכל ואח"כ הבריא, אי חל עליו חובת הצום כשהבריא באמצע היום.

עי"ש שמביא מש"כ בישועת יעקב (סימן תרח) לענין קטן שהגדיל, וז"ל אם נעשה גדול באמצע יוה"כ"פ נלענ"ד כיון דרשאי לאכול מקצת היום, אין כאן תענית "מערב עד ערב", כיון שכבר אכל ושתה היום, איך יתכן שבאמצע היום כשנעשה גדול יתחיל להתענות הרי אין כאן תענית כלל דתענית בעינן שיהא מעל"ע, עכ"ל.

אמנם הגרצ"פ זצ"ל הק' על הישו"ע מדברי הרשב"א (קידושין כא, ב) דבהא דפליגי שם רב ושמואל אי אמרינן הואיל ואשתרי אשתרי, מקשה הרשב"א וז"ל מ"ט דשמואל דלא אמרינן הואיל ואשתרי אשתרי, ומתרג' ד"ל דלא דמי לאשת אח דהתם מצוה רמיא עליה וליכא למימר דאח"כ נאסרה, אבל יפת תואר לאו מצוה היא שלא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע. ודמיא למי שאחזו בולמוס שמאכילין אותו עד שיאורו עיניו, ומשם ואילך באיסורו קאי. הרי לן דס"ל להרשב"א דבחולה שיב"ס ואכל ושתה אם אח"כ הבריא הדרא לאיסור, ולא אמרינן דבעינן מערב עד ערב דוקא.

אבל כבר דחו הראיה מהרשב"א, שלא כתב שמייירי באכילת יוה"כ דאפשר שמייירי באחזתו בולמוס ואכל מאכלות אסורות, שהתם בוודאי אין לו היתר להמשיך האכילת איסור.

וכן הוכיח מדברי התוס' בכריתות (הנ"ל) כדברי הבנין ציון. אך כתב דיש לחלק בין דברי התוס' שהאכילה הראשונה היתה באסור, והאי גברא נתחייב מערב עד ערב, ולכן חייב על כל אכילה ואכילה, ואין זה ראיה על

זה שאכילתו הראשונה היתה בהיתר, דיש מקום לומר דמכיון דלא נתחייב מערב עד ערב אינו חל עליו שום חיוב על מקצת היום, וצ"ע בזה.

אכל ח"ש מיותר

הביה"ל (תריח סעיף ח) מביא מתשובת בנין ציון (הנ"ל) דבכל אכילה ואכילה אף אם הותר לו לאכול פעם אחת יותר משיעור, מ"מ על אכילה השניה אם היה די לו בפחות משיעור והוא יאכל כשיעור חייב כרת, לכן צריך לשער בכל אכילה ואכילה אם די לו בפחות, וקשה מאד לשער כן וצריך לזה זריזות ובקיאיות.

אבל המעיין בבנין ציון יראה שלא כתוב שחייב כרת אם אכל כשיעור היכא שהיה די לו בפחות

מכשיעור, אבל בספר ברוך טעם (שער ג - שער הכולל דין א) רוצה להוכיח כן מהרא"ש וז"ל, ועתה אציע דברי הרא"ש ביומא (פ' יוה"כ) וגרסינן בכריתות פ' אמרו לו התירה לעוברת לאכול פחות משיעור מפני הסכנה, ופריך מפני הסכנה אף טובא נמי תיכול, אמר ר' פפי הכי קתני התירו לה לעוברת לאכול פחות משיעור בכדי שלא תצטרך לכזית בכא"פ. ונראה שבחולה עושין כך כדי להקל מעליו איסור כרת ומלקות לאיסור לבד. וכתב הברוך טעם נראה מדבריו דבחולה מסוכן ביוה"כ כשדי לו באכילת פחות משיעור תוך כא"פ, אם עבר ואכל כל השיעור תכא"פ חייב כרת ומלקות, דהא לצורך הצלת הסכנה היה די לו באכילת פחות פחות. ועד"ז גם בשאר איסורין שצריך לחולה שיש בו סכנה לאכול מדברים אסורים ודי לו בפחות משיעור אם עובר ואוכל כזית בכא"פ רביעה עליו חיוב הלאו שעבר שלא לצורך. וצ"ע ראייתו מהרא"ש.

גם בשו"ת בנין שלמה (או"ח סי' מ"א) דן בחולה שיש בו סכנה שהיה צריך לאכול ביום כיפור חצי שיעור, ואכל שיעור שלם, האם לקי. דמצד אחד י"ל דהא חצי שיעור אכל בהתירא, ולא פש אלא חצי שיעור דאיסורא, ואם כן לא ילקה, אמנם מאידך גיסא כתב בבנין שלמה דיש לומר דשפיר ילקה.

יתובא דעתא

עי"ש שכתב שני סברות, חדא, דהא אמרינן ביומא (עט, א) דאיסור אכילה ביום כיפור שיעורו ככותבת הגסה, דקים להו לרבנן דבהכי מיתבא דעתיה, אבל בכציר מהכי לא מיתבא דעתיה. ולפי זה כתב דאיכא סברא מיוחדת לענין יום כיפור, דבהא שאכל עוד חצי שיעור ביטל הימנו את העינוי, דהשתא שביחד אכל ככותבת מיתבא דעתיה.

ולפי זה דן דאם אכל חצי שיעור קודם יום כיפור וחצי שיעור ביום כיפור נמי ילקה, דהרי אע"פ שאכל ביום כיפור רק חצי שיעור, מכל מקום בחצי שיעור הזה מיתבא דעתיה. ועיין בשו"ת כתב סופר (או"ח סי' ל"א) דנמי צידד כן, וז"ל יש לעיין במי שאכל קודם יוה"כ פחות מכותבת, וכשנכנס יוה"כ תוך כדי אכילת פרס השלים ואכל עד שיעור כותבת, אם מצטרפים ב' אכילות אלו, כיון דמיתבא דעתיה במה שאכל לבסוף, או נימא כיון שלא אכל ביוה"כ שיעור המייתב דעת פטור. ונ"ל אחר עיון קצת דחייב ודאי אם היה כתוב בתורה לא תאכל שיעור המייתב דעת, לא היה חייב כה"ג כיון דביוה"כ לא אכל שיעור המייתב דעת, אבל לא כתיב רק "תענו" "ונפש אשר לא תעונה", ועד דאכל כותבת מעונה הוא, וע"י שמשלים לכותבת אינו מעונה חייב על אכילה דמיתבא דעתי.

וכתב הגר"א גנחבסקי זצ"ל שבפשוטו הוא חידוש גדול, שבפשטות בעינין שכל העדר בעינוי יהא על ידי אכילת איסור.

הותרה או הודחה

עוד ביאר בבנין שלמה, דפיקוח נפש רק דחוויה ולא הותרה, הלכך גם החצי דהיתירא אכתי חשיבא איסור. וזה נמי צריך עיון, דמכל מקום נדחה האיסור מהאי חצי שיעור הראשונה, ומאי שנא בין דחוויה להותרה לענין זה.

ולכן מסביר הגר"א גנחבסקי דיש ב' סוגי אכילת חצי שיעור, יש אכילת חצי שיעור לחוד, ויש אכילת חצי שיעור מתוך שיעור שלם. וי"ל דהא דאינו לוקה על חצי שיעור, היינו דוקא באכילת חצי שיעור לחוד, אמנם בחצי שיעור מתוך שיעור שלם, ילקה. נמצא דאם היה אוכל רק חצי שיעור, יש כאן רק אכילת חצי שיעור לחוד,

והשתא דאכל יותר מן השיעור, משוי גם על החצי שיעור הראשון איסורא של אכילה מתוך שיעור שלם, והלכך ילקה.

אכילת חצי שיעור השני חוץ לסוכה

עוד סברא כתב, דהנה כתב בבנין שלמה דכל הנידון הנ"ל הוא לענין אכילת איסור, משא"כ לענין אכילה מחוץ לסוכה דבקביעות תליא מילתא, אם יאכל חצי משיעור הקביעות קודם החג וחצי שיעור לאחר כניסת החג, בזה לכולי עלמא מיתסר, דחיובא רמיא עליו לאוכלו בסוכה, דהרי תליא בקביעות וכל שיש כאן קביעות סעודה כל חלק ממנה חשיבא קביעות. ודבר זה מפורש בשער הציון (סי' תרל"ט ס"ק כ"ט) לענין שתיה, דאע"ג דשרי לשתות חוץ לסוכה, מכל מקום בתוך סעודתו אסרינן.

ויש לומר כעין סברת הבנין שלמה בכל אכילת חצי איסור, דאם אוכל שיעור שלם, אז כל חלק וחלק מהשיעור יש לו חשיבות. ונמצא לפי האי סברא, דאפילו אם אכל ככותבת שלם משום פיקוח נפש, ואחר כך אכל חצי ככותבת בלא פיקוח נפש, נמי ילקה, דהרי אחרי שכבר אכל כשיעור, אם כן גם בחצי שיעור יש חשיבות.

אכילה שלא כדרך

עוד נ"מ בזה שהתורה אסרה אכילה בלשון עינוי, בשו"ת שאגת אריה (סימן עו) חידש שלגבי יוה"כ דלא כתיב ביה אכילה אלא "כל הנפש אשר לא תעונה", אפילו אם אכלן שלא כדרך אכילתן, כגון אוכל חלב חי, אפ"ה חייב משום ביוה"כ.

ובהערות (שם) הביא קושיה דא"כ מנ"ל להש"ס (יומא דף פו) ללמוד מהא דשינתה התורה ביוה"כ בלשון לא תעונה דשיעורו של יוה"כ ככותבת, כיון דדרשינן מיניה הא דשלא כדרך אכילתו חייב, אימא להא לחוד הוא דאתי. אבל פשוט דלק"מ, נהי דלשלא כדרך אכילתו הוא דאתי, מ"מ כיון דאפקה רחמנא בלשון עינוי ותלוי ביתובי דעתא קים להו לחז"ל דבפחות מככותבת ליכא יתובי דעתא. וכן איפכא אף דאתי לככותבת מ"מ ידעינן נמי לשלא כדרך אכילתו מטעם דתלוי ביתובי דעתא.

אמנם בשו"ת כתב סופר (או"ח קיא, א) חולק עליו, ומביא דברי הרמב"ם (יסודי התורה פ"ה ה"ח) וז"ל, בד"א שאין מתרפאין בשאר איסורין אלא במקום סכנה בזמן שהן דרך הנאתן, כגון שמאכילין את החולה שקצים ורמשים, או חמץ בפסח, או שמאכילין אותו ביוה"כ, אבל שלא דרך הנאתן כגון שעושין לו רטיה או מלוגמא מחמץ או מערלה, או שמשקין אותו דברים שיש בהן מר מעורב עם איסורי מאכל וכו' הרי זה מותר ואפ"י שלא במקום סכנה, חוץ מכלאי הכרם ובשר בחלב שהן אסורים אפילו שלא דרך הנאתן, לפיכך אין מתרפאין מהם אפילו שלא דרך הנאתן אלא במקום סכנה עכ"ל, ומשמע דאף לענין אכילה ביוה"כ לא אסר לחשאב"ס אלא בכדרך הנאתן. והוסיף הכת"ס חומר בקושיא ממה שסיים חוץ מכלאי הכרם וכו' ולא כתב נמי חוץ מיוה"כ, הרי דביוה"כ מותר שלכדה"נ.

ובשו"ת דברי יציב (או"ח סימן רס) מדייק בלשון הרמב"ם שכתב מעורב עם איסורי מאכל, דלא קאי ביוה"כ שהיא איסור זמן ולא איסור מאכל, ונאסר בה אכילה וגם שתיה, וגם דלכאורה זה ייתור לשון דהיל"ל מעורב באיסורים ולמה הדגיש איסורי מאכל. אלא ע"כ דרישא וסיפא לאו בהדא גוונא, שבתחלת דבריו כתב הדין בחולה שיש בו סכנה שנותנים לו איסורים הללו בכדרך הנאתן, ואח"כ מתחיל בדין חולה שאין בו סכנה דשרי ליה שלכדה"נ, ומונה בזה איסורי חמץ וערלה או שמשקין אותו וכו', ואין הכרח דקאי איוה"כ שהזכיר תחלה לגבי חשיב"ס.